

Streszczenie rozprawy doktorskiej Zasada kontrydiktoryjności w systemie kanonicznego prawa procesowego

Celem niniejszej dysertacji jest analiza zakresu obowiązywania zasady kontrydiktoryjności w systemie kanonicznego prawa procesowego dla dokładnego określenia treści i konsekwencji płynących z zasady kontrydiktoryjności w prawie kanonicznym w poszczególnych rodzajach procesów.

Rozprawa składa się z pięciu rozdziałów. Pierwszy rozdział niniejszej pracy ukazuje zagadnienia kontrydiktoryjności jako zasady procesowej, a sformułowane w tym rozdziale warunki kontrydiktoryjności postępowania *in abstracto*, posłużą za rozwiązanie modelowe w poszukiwaniu zakresu obowiązywania zasady kontrydiktoryjności w poszczególnych rodzajach procesów kanonicznych. Bogata literatura przedmiotu oraz ugruntowane założenia teoretyczne przemawiają za tym, aby badania dotyczące zasady kontrydiktoryjności w prawie kanonicznym przedstawić na tle prawa polskiego, o czym traktuje rozdział drugi niniejszej dysertacji. Trzeci rozdział niniejszej pracy został poświęcony uregulowaniu zasady kontrydiktoryjności w kanonicznym procesie spornym oraz w niektórych kanonicznych procesach specjalnych. Mając zaś na uwadze, że procesy o stwierdzenie nieważności małżeństwa stanowią największą liczbę spraw prowadzonych w sądownictwie kościelnym, zagadnieniu temu poświęcone zostały bardziej szczegółowe analizy dogmatyczno-prawne. Rozdział czwarty dotyczy zakresu obowiązywania zasady kontrydiktoryjności w kanonicznym procesie karnym, który zasadniczo różni się od procesu spornego pod względem przedmiotu i częstotliwości jego prowadzenia w sądach kościelnych. Z tej również racji, istotne jest ustalenie zakresu obowiązywania zasady kontrydiktoryjności w następujących etapach tego postępowania tj.: dochodzenie wstępne oraz faza instrukcyjna i decyzyjna procesu. Rozdział piąty jest poświęcony analizie dogmatycznej zakresu obowiązywania zasady kontrydiktoryjności w postępowaniu przez Najwyższym Trybunałem Sygnatury Apostolskiej, ponieważ możliwość wniesienia skargi do trybunału administracyjnego została uzależniona od decyzji konferencji biskupów danego kraju, a ustanowienie takiego trybunału ma jedynie charakter fakultatywny.

Każdy rozdział zamykają uwagi podsumowujące natomiast całą pracę wieńczy zakończenie, które zawierają zarówno wnioski wypływające z przeprowadzonej analizy, oraz propozycje rozwiązań normatywnych dla węzłowych problemów związanych z funkcjonowaniem zasady kontrydiktoryjności.

słowa kluczowe: zasada kontrydiktoryjności, prawo kanoniczne, proces o stwierdzenie nieważności małżeństwa, kanoniczny proces karny, proces sporno-administracyjny przed Najwyższym Trybunałem Sygnatury Apostolskiej